

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ι΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

Ειδική συνεδρίαση 17^{ης} Ιουλίου 2015

Ωρα έναρξης: 12.00 μ.

Αρ. 47

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΟΜΗΡΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους έντιμους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Κύριε Πρόεδρε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Σας καλωσορίζω θερμά στην Κύπρο, κύριε Πρόεδρε, και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η παρουσία σας σήμερα στην ολομέλεια αυτού του σώματος, κύριε Πρόεδρε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αποτελεί για μας ιδιαίτερη τιμή, αφού βρίσκεστε εδώ, για να μοιραστείτε μαζί μας σκέψεις για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και για τις προκλήσεις που από κοινού καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε. Βέβαια, είναι ιδιαίτερη επίσης τιμή, γιατί ως υπήκοος και έμπειρος πολιτικός ενός εκ των μικρότερων κρατών μελών μάς υπενθυμίζετε ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει χώρος και ρόλος για όλους, ανεξαρτήτως μεγέθους του κράτους, ανεξαρτήτως οικονομικής δύναμης, γεωγραφικής θέσης και αρχαιότητας συμμετοχής.

Αυτές ακριβώς οι ιδέες της ισότητας και της συλλογικότητας αποτέλεσαν σημείο εκκίνησης για τους οραματιστές των τότε Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στοχεύοντας στη δημιουργία συνθηκών συνεργασίας και εμβάθυνσης της εταιρικής σχέσης, αποκλείοντας κάθε πιθανότητα νέας σύρραξης στο έδαφος της ευρωπαϊκής ηπείρου για ανάπτυξη και ευημερία προς όφελος όλων των Ευρωπαίων πολιτών, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της ειρήνης, της αρμονικής συμβίωσης και της δημοκρατίας. Σ' αυτό πίστεψαν οι λαοί και τα κράτη, όπως η Κύπρος, που κατά καιρούς ζήτησαν ή ζητούν σήμερα να ενταχθούν στην Ευρώπη. Όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση διέρχεται σήμερα μια περίοδο κλονισμού της αξιοπιστίας των θεσμών της ως υπηρετών των ευρωπαϊκών αρχών και αξιών, καθώς και της εικόνας της ως αποτελεσματικού παράγοντα εξεύρεσης αμοιβαία επωφελών λύσεων προς εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος και κυρίως των πολιτών.

Κύριε Πρόεδρε,

Αρκετοί μίλησαν αυτές τις μέρες για την ανάγκη να οικοδομηθούν γέφυρες. Σε αυτή την κρίσιμη περίοδο αυτό αποτελεί όσο ποτέ επίκαιρο και ευρύτερο στόχο, να οικοδομηθούν γέφυρες μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ των κρατών και των θεσμών, μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και των πολιτών, μεταξύ των ευρωπαϊκών αρχών και αξιών και των ευρωπαϊκών πολιτικών. Να οικοδομηθούν γέφυρες οι οποίες θα επιτρέψουν να μεταβούμε από την Ευρώπη που έχουμε στην Ευρώπη που θέλουμε. Έφτασε η ώρα για νέα στροφή στην ευρωπαϊκή πορεία. Να δοθεί έμφαση στην Ευρώπη της σταθερότητας και της ανάπτυξης, των

καινοτόμων και δημιουργικών λύσεων. Στροφή προς την Ευρώπη της πολυμορφίας, τονίζοντας την επιθυμία μας να συνεργαστούμε ισότιμα για την ειρήνη και την ευημερία των ευρωπαϊκών λαών με αλληλοσεβασμό και αλληλεγγύη, οικοδομώντας την ευρωπαϊκή ιδέα, αντιλαμβανόμενοι ότι αυτή ακριβώς η πολυμορφία αποτελεί τον πλούτο της Ένωσης.

Πιστεύοντας σε αυτά τα ευρωπαϊκά ιδεώδη, η Κυπριακή Δημοκρατία έθεσε μερικές δεκαετίες πριν ως στρατηγικό στόχο την ένταξή της στην ένωση της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης και του αμοιβαίου σεβασμού. Συμπληρώνοντας σήμερα 11 χρόνια συμμετοχής στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, η χώρα μας ασκεί επιτυχώς, πιστεύουμε, το ρόλο του κράτους μέλους, επισφραγίζοντάς τον με την εξίσου επιτυχή άσκηση της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Επιτεύχθηκε τότε σημαντική πρόοδος σε διάφορους τομείς πολιτικής και δόθηκε παράλληλα η ευκαιρία στους Κύπριους πολίτες να νιώσουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αποτελεί μακρινή και αφηρημένη έννοια, αλλά αντιθέτως ότι βρίσκεται στην καθημερινότητά τους και τους επηρεάζει. Ως Βουλή των Αντιπροσώπων μεριμνούμε για τη συνεχή προσέγγιση θεσμών και πολιτών, αξιοποιώντας όλες τις ευκαιρίες που οι συνθήκες προσφέρουν στα εθνικά κοινοβούλια για συμμετοχή στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Στα πλαίσια αυτά επιτρέψτε μου να εκφράσω την ικανοποίησή μου για τη συνεχή επαφή Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου. Είχαμε ήδη την τιμή να φιλοξενήσουμε μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που ενημέρωσαν το σώμα, σε επίπεδο ολομέλειας ή σε επιμέρους σχηματισμούς, για τους τομείς αρμοδιότητάς τους και με τους οποίους διαβουλευτήκαμε για τους πιθανούς τρόπους περαιτέρω συμβολής της χώρας μας στην επίτευξη κοινών στόχων.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια ενημερωθήκαμε από τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αρμόδιο για θέματα Απασχόλησης, Ανάπτυξης, Επενδύσεων και Ανταγωνιστικότητας, κ. Katainen για το Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη. Μέσω της πρωτοβουλίας σας αυτής, κύριε Πρόεδρε, ορθώς θέσατε την ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων στο επίκεντρο των προσαρμογών για άμβλυνση της οικονομικής κρίσης, εγκαταλείποντας τις πολιτικές στείρας λιτότητας και ισοπεδωτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας. Η ενίσχυση και στήριξη της κυπριακής οικονομίας και των επιχειρήσεων, δίνοντας έμφαση και νέα προοπτική στον τουρισμό, τις υπηρεσίες και τον τομέα της ενέργειας, είναι ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου του τεράστιου πλήγματος που η χώρα μας υπέστη μετά τις σχετικές αποφάσεις του Eurogroup το Μάρτιο του 2013, τις οποίες είχατε την ευκαιρία να σχολιάσετε και να ασκήσετε και την κριτική σας κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά τη συνάντηση που είχαμε στο γραφείο σας ως Πρωθυπουργού του Λουξεμβούργου το 2013. Αποφάσεις, που κατέστησαν την Κύπρο πειραματόζωο με καταστροφικές συνέπειες. Συνέπειες, τις οποίες βιώνουν ακόμα οι πολίτες μας και οι κυπριακές επιχειρήσεις, πολλές εκ των οποίων έκλεισαν, ενώ η όποια προσπάθεια επανεκκίνησης προσκρούει ακόμα στην αδυναμία χρηματοδότησης νέων επενδύσεων. Η Κύπρος επικροτείται για τα άλματα που σημείωσε, πετυχαίνοντας θετικό ρυθμό ανάπτυξης χάρη στις θυσίες του κυπριακού λαού. Όμως δεν εφησυχάζουμε λόγω του υψηλού δείκτη ανεργίας, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους, και της αδυναμίας του κράτους να παράσχει αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης στους δυσπραγούντες.

Συζητήσαμε επίσης με τον Επίτροπο για τη Μετανάστευση, τα Εσωτερικά Θέματα και την Ιθαγένεια, τον κ. Αβραμόπουλο, στα πλαίσια εγγεγραμμένου στην ολομέλεια θέματος για τη μετανάστευση και τα μέτρα αντιμετώπισης της μεταναστευτικής κρίσης στη Μεσόγειο. Υπό το φως του τραγικού απολογισμού των θαλάσσιων τραγωδιών που συντελούνται με αυξανόμενη συχνότητα, είναι επιτακτική η ανάγκη προληπτικής και συλλογικής δράσης, με πνεύμα αλληλεγγύης και ισοβαρούς ευθύνης, όπως προνοεί η Συνθήκη της Λισαβόνας. Κυρίως όμως επιβάλλεται η εφαρμογή μιας πραγματικά σφαιρικής προσέγγισης, με κύριο γνώμονα την αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών της μετανάστευσης, μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής όλων των εργαλείων που η Ένωση διαθέτει ως διεθνής παράγοντας ανάπτυξης και παροχέας ασφάλειας.

Όπως τονίστηκε επανειλημμένα κατά την εδώ παρουσία του Επιτρόπου Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας, του κ. Στυλιανίδη, τον οποίο καλωσορίζω εκ νέου θερμά, ο περιφερειακός ρόλος που αναλογεί στην Κύπρο ως κράτους μέλους της Ένωσης πρέπει να αξιοποιηθεί προς όφελος των ευρωπαϊκών πολιτικών. Η Κύπρος λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των άριστων σχέσεων φιλίας και συνεργασίας που διατηρεί με τον αραβικό κόσμο, αλλά και το Ισραήλ, δρα ως γεφυροποιός μεταξύ της Ένωσης και της Ανατολικής Μεσογείου και Μέσης Ανατολής, συμβάλλοντας ως παράγοντας περιφερειακής συνεργασίας στο στόχο της διασφάλισης της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας στην ταλανιζόμενη αυτή περιοχή του κόσμου. Η καθοριστική συμβολή της Κύπρου στην ευρωπαϊκή ασφάλεια εκτείνεται εξάλλου και στον τομέα της ενέργειας. Με την ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη συνεργασία που οικοδομείται με κράτη της περιοχής η Κύπρος μπορεί να συμβάλει θετικά στην ενεργειακή τροφοδοσία της Ένωσης. Θα έχουμε ασφαλώς την ευκαιρία να συζητήσουμε τα θέματα αυτά εκτενέστερα και με την Ύπατη Εκπρόσωπο για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την κ. Mogherini, κατά την επικείμενη επίσκεψή της.

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

Κατά τη διάρκεια της παρουσίας σας επίσκεψης θα έχετε διακριβώσει την εποικοδομητική στάση που η Κύπρος τηρεί σε ό,τι αφορά στις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης-Τουρκίας. Η Κύπρος δεν ενίσταται στην ευρωπαϊκή προοπτική της γείτονος χώρας στην Ένωση, νοουμένου βέβαια ότι η Τουρκία θα σεβαστεί πλήρως το κοινοτικό κεκτημένο, τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, εκπληρώνοντας τις υποχρεώσεις της έναντι της Ένωσης και όλων ανεξαιρέτως των κρατών μελών της, περιλαμβανομένης βέβαια και της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η στάση της Τουρκίας είναι αυτή που θα καθορίσει την πορεία των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και το άνοιγμα οποιωνδήποτε νέων διαπραγματευτικών κεφαλαίων.

Είναι όμως επιτέλους καιρός η Τουρκία να επιτρέψει και την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Κάθε διαπραγμάτευση, για να πετύχει, απαιτεί καλή θέληση, διορατικότητα και ικανότητα εντοπισμού του κοινού οφέλους από τη λύση. Συμπληρώνονται, όπως γνωρίζετε, φέτος, αυτές τις μέρες 41 χρόνια τουρκικής στρατιωτικής κατοχής. Τέσσερις δεκαετίες κατάφωρης παραβίασης του διεθνούς δικαίου, τέσσερις δεκαετίες καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Κυπρίων Ευρωπαίων πολιτών. Οι προσπάθειές μας, που ουδέποτε έπαυσαν, εξακολουθούν να στοχεύουν στην εξεύρεση μιας συμφωνημένης, δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης στο Κυπριακό στη βάση των σχετικών ψηφισμάτων του ΟΗΕ και των αρχών της ίδιας της Ένωσης, που θα διασφαλίζει επιπλέον το σεβασμό και την τήρηση του κοινοτικού κεκτημένου. Η λύση δεν μπορεί να αποτελέσει πρωτογενές δίκαιο ούτε βέβαια είναι δυνατό να υπάρξουν μόνιμες παρεκκλίσεις. Αυτό αντίκειται στο Πρωτόκολλο 10 της Συνθήκης Προσχώρησης. Η λύση πρέπει να αποκαθιστά την ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπου όλοι οι Κύπριοι, Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι, θα απολαμβάνουν πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες τους. Αυτό θα συμβάλει εξάλλου στη δυνατότητά τους να εργάζονται από κοινού για την ευημερία και την ανάπτυξη μιας ενωμένης Κύπρου, αξιοποιώντας και τους κοινούς πόρους.

Κύριε Πρόεδρε,

Ολοκληρώνω, χαιρετίζοντας τη χθεσινή σας εξαγγελία για ενεργότερη εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαδικασία επίλυσης του κυπριακού προβλήματος, με το διορισμό προσωπικού σας εκπροσώπου, ώστε να διασφαλιστεί η συμβατότητα της λύσης με τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, με τον ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό. Το Κυπριακό, ως πρόβλημα εισβολής, κατοχής και παραβίασης του διεθνούς δικαίου, είναι ασφαλώς διεθνές και πρέπει να παραμείνει στο πλαίσιο του ΟΗΕ. Είναι όμως ταυτόχρονα και ευρωπαϊκό πρόβλημα, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεπώς, η επικουρική συνδρομή της Ένωσης είναι απαραίτητη, προκειμένου η λύση να συνάδει με ένα δίκτυο κανόνων δικαίου, όπως αυτοί ισχύουν και εφαρμόζονται στην ΕΕ, στις χώρες μέλη.

Κύριε Πρόεδρε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Σας καλώ στο βήμα, για να απευθύνετε το λόγο στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Παρακαλώ, κύριε Σοφοκλή Φυττή, να συνοδεύσετε τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jean-Claude Juncker στο βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Η μετάφραση στα ελληνικά της ομιλίας του κ. Jean-Claude Juncker)

JEAN-CLAUDE JUNCKER:

(ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Υπουργοί,

Αξιότιμα μέλη και, για πάρα πολλούς από εσάς, αγαπητοί φίλοι,

Κυρίες και κύριοι,

Είναι μεγάλη τιμή για μένα να προσφωνώ σήμερα τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η προσφώνησή μου σήμερα εδώ επιβεβαιώνει όχι μόνο τη δέσμευσή μου να δώσω μεγαλύτερο ρόλο στον πολιτικό διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια στα κράτη μέλη, καθώς και σε πιο στενές σχέσεις με τα εθνικά κοινοβούλια στα πλαίσια της ευρωπαϊκής πολιτικής διεργασίας, αλλά επίσης να συμβάλω και να βοηθήσω στις προσπάθειες της Κύπρου, προκειμένου να επανενωθεί αυτή η χώρα. Αυτή η χώρα είναι μία χώρα, και θα πρέπει να είναι προς το συμφέρον και των πολιτών των δύο κοινοτήτων, γι' αυτό βρίσκομαι εδώ και αυτή είναι η διαδικασία την οποία εγώ θα στηρίζω καθημερινά λεπτό προς λεπτό, μέρα με τη μέρα.

Αυτή είναι η πρώτη μου επίσημη διμερής επίσκεψη σε ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είχα πάει στην Ουκρανία, στην Αυστραλία, όμως αυτή είναι η πρώτη μου επίσημη επίσκεψη σε ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και ήθελα η πρώτη μου αυτή επίσκεψη, η διμερής, ήθελα να λάβει χώρα εδώ, διότι αγαπώ αυτή τη χώρα. Και την αγαπώ από τα βάθη της καρδιάς μου.

(Χειροκροτήματα)

Σήμερα βρίσκεστε σε μία κρίσιμη στιγμή για την ιστορία της Κύπρου. Μετά από χρόνια διαπραγματεύσεων με θετικές και αρνητικές στιγμές, μετά από χρόνια πολύ μακρών συζητήσεων οι προϋποθέσεις για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος είναι σήμερα παρούσες και είναι χειροπιαστές. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα αυτή είναι μία στιγμή ελπίδας.

Από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 και εντεύθεν όλες οι προσπάθειες που είχαν καταβληθεί για την επανένωση του νησιού απέτυχαν. Ήμουν εδώ το 1997 όταν άνοιξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την πόρτα στην Κύπρο. Και δε συμφωνούσαν όλες οι χώρες η Κύπρος να ενταχθεί και να γίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Όμως εγώ πάντοτε στήριζα αυτή τη χώρα, την Κύπρο, διότι χωρίς την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ολοκληρωμένη η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα είναι ολοκληρωμένη, επειδή και η Κύπρος είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό λοιπόν εγώ είχα υποστηρίξει τότε τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια.

Σήμερα λοιπόν έχετε μία μεγάλη ευκαιρία να επιλύσετε το κυπριακό πρόβλημα. Οι ηγέτες και των δύο κοινοτήτων, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ο Νίκος, ο οποίος είναι σήμερα παρών και θα ήθελα και πάλι να τον καλωσορίσω ως φίλο μου με μεγάλο σεβασμό και συμπάθεια, και ο κ. Ακκιντζί, και οι δύο έχουν δεσμευτεί στις διαπραγματεύσεις οι οποίες λαμβάνουν χώρα υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Έχουν αποφασίσει να δεσμευθούν για την επίλυση του Κυπριακού με θετική αντιμετώπιση και με αντικειμενικότητα για την επίτευξη επίλυσης και πραγματικά θα ήθελα να τους ευχαριστήσω για το θάρρος τους και την αποφασιστικότητά τους. Δεν πιστεύω ότι πρέπει να σας πείσω εγώ για τα τεράστια οφέλη τα οποία θα επιφέρει η επίλυση του Κυπριακού σε όλους τους Κύπριους πολίτες. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να βλέπουμε αυτό το στόχο. Πρέπει να διαβλέπουμε τα εν δυνάμει ωφελήματα, πολιτικά, οικονομικά και πολιτιστικά. Χθες είχα συναντήσεις με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον κ. Ακκιντζί και πιστεύω ότι μπορούν να επιλύσουν το κυπριακό πρόβλημα.

Βεβαίως, δε λέω ότι αυτή η διαδικασία θα είναι μια εύκολη διαδικασία. Θα είναι μια πάρα πολύ δύσκολη διαδικασία. Παραχωρήσεις και συμβιβασμοί θα είναι απαραίτητοι. Και το βάρος του παρελθόντος σε όλη αυτή τη διαδικασία είναι πολύ μεγάλο, όμως το παρελθόν δεν μπορεί να εμποδίσει την πρόοδο. Το παρελθόν δεν μπορεί να έχει βέτο. Δεν μπορεί να έχει δικαίωμα αρνησικυρίας, όταν μιλάμε για το μέλλον.

Η Ευρώπη, θα έλεγα η ευρωπαϊκή ήπειρος, είχε αντιμετωπίσει παρόμοιες προκλήσεις μετά από την καταστροφή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η κινητήριος δύναμη πίσω από τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και αργότερα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας το 1950, δεν ήταν απλά η επιθυμία για την επίτευξη περαιτέρω οικονομικής ευημερίας. Ήταν επίσης η βαθιά επιθυμία για την επίτευξη μίας διαρκούς ειρήνης στην ήπειρο και συμφιλίωσης.

Σήμερα η χρήση απειλών είτε επίδειξης δύναμης από ένα κράτος μέλος κατά άλλου κράτους μέλους δεν μπορεί να συμβαίνει. Και θα πρέπει να πω, διότι και εγώ έρχομαι από μία μικρή χώρα, από το Λουξεμβούργο, ότι η Γερμανία εισέβαλε δύο φορές στο Λουξεμβούργο σε έναν αιώνα. Έχασα μέλη της οικογένειάς μου σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και ποτέ δεν τους γνώρισα. Ο πατέρας μου, παιδί από δώδεκα παιδιά, συνελήφθη μαζί με τα αδέρφια του από τη Βέρμαχτ και έπρεπε να πολεμήσει με τη βία κατά αυτών οι οποίοι προσπαθούσαν να απελευθερώσουν τη χώρα μου!

Εάν λοιπόν αυτό ήταν τότε δυνατό σ' αυτή την ήπειρο την ευρωπαϊκή, να επιτευχθεί η ειρήνη μετά από όλες αυτές τις τραγωδίες, μετά από όλες τις τραγωδίες χωρών και εθνών, γιατί αυτό θα ήταν αδύνατο να γίνει και αυτό εδώ στην Κύπρο; Θα πρέπει να το κάνετε τώρα πάραυτα, διότι είναι ένα τεράστιο παράθυρο ευκαιριών και θα πρέπει να δράξετε αυτής της ευκαιρίας. Πρέπει να το κάνετε όλοι μαζί: δεν μπορείτε να το κάνετε μόνοι σας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα σας στηρίξει σ' αυτή σας την προσπάθεια καθημερινά και τα χρήματα θα υπάρχουν. Δεν υπόσχομαι χρήματα, απλώς εγώ περιγράφω το μέλλον αυτής της χώρας.

Αυτό που οι ιδρυτές, οι πατέρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατάφεραν να επιτύχουν πριν από μισό αιώνα μπορείτε να το επιτύχετε κι εσείς. Και θα είναι ένα ιστορικό επίτευγμα. Είναι καθήκον της γενιάς μας. Δεν πρέπει να αφήσετε αυτό το πρόβλημα στις επικείμενες γενιές. Πρέπει εσείς να το κάνετε κι εμείς θα σας βοηθήσουμε όσο το δυνατό, διότι κάνοντάς το θα στείλετε ένα μήνυμα ελπίδας σε συρράξεις, σε διενέξεις ανά το παγκόσμιο και επίσης σε αυτή την πολύπλοκη περιοχή στην οποία ζείτε. Και η Κύπρος θα γίνει ένα παράδειγμα για τις άλλες χώρες οι οποίες υποφέρουν από αυτές τις διενέξεις.

Η λέξη, ξέρετε, "συμβιβασμός" δε θα πρέπει να θεωρείται ως αρνητική λέξη. Πιστέψτε με, στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυτή είναι μία λέξη κλειδί για τα καθημερινά, για την καθημερινότητα. Είμαι πεπεισμένος ότι οι ηγέτες μπορούν να επιτύχουν και θα είναι και οι δύο κερδισμένοι. Δεν υπάρχουν χαμένοι σ' αυτή τη διαδικασία, υπάρχουν μόνο νικητές.

Η εποικοδομητική συνεργασία της Τουρκίας βεβαίως είναι ουσιαστική για την επίτευξη μίας επίλυσης και συμφωνίας στο Κυπριακό. Μίλησα με τον τότε Πρωθυπουργό, σήμερα Πρόεδρο Ερντογάν και θα συνεχίσω να

το πράττω αυτό στις επικείμενες εβδομάδες και τους επόμενους μήνες. Ταυτόχρονα όμως πρέπει να υπενθυμίζουμε την Τουρκία με κάθε ευκαιρία για τις υποχρεώσεις της για την πλήρη εφαρμογή του Επιπρόσθετου Πρωτοκόλλου της Συμφωνίας της Άγκυρας, δηλαδή την άρση όλων των περιορισμών για την ελεύθερη διακίνηση αγαθών με όλα τα κράτη μέλη και έτσι λοιπόν να ανοίξουν τα λιμάνια σε όλα τα πλοία με κυπριακή σημαία.

Βεβαίως, οι συνομιλίες πρέπει να καθοδηγούνται από την Κύπρο. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών να κάνει τα βέλτιστα προς αυτή την κατεύθυνση για τη βοήθεια. Εγώ επιθυμώ να υποστηρίξω αυτή τη διαδικασία και την παρακολούθω πάρα πολύ στενά και θα ήθελα να σας παράσχω όλη τη βοήθεια την οποία χρειάζεστε. Έχω αποφασίσει να διορίσω έναν ειδικό εκπρόσωπο με τον οποίο θα δουλεύουμε μαζί με τα Ηνωμένα Έθνη και με τις δύο πλευρές και έτσι να συμβάλλουμε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για πολιτική και τεχνική στήριξη την οποία χρειάζεστε. Δεν επιθυμούμε να μπούμε σε έναν τέτοιο ανταγωνισμό. Θέλουμε να είμαστε ορατοί, θέλουμε να στηρίζουμε τις προσπάθειές σας. Και την επόμενη φορά που θα έρθω στην Κύπρο θα είναι μετά από την επανένωση του νησιού και θέλω να βρίσκομαι εδώ του χρόνου!

(Χειροκροτήματα)

Μετά λοιπόν την επανένωση η Κύπρος δε θα αφεθεί μόνη της, όταν θα εφαρμόζει τη λύση του Κυπριακού. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, φρονώ και εύχομαι, είναι ένωση αλληλεγγύης, μακράς αλληλεγγύης. Έτσι λοιπόν, θα σας βοηθήσουμε να ανταποκριθείτε στις προκλήσεις της επανένωσης της χώρας σας. Και θέλω να σας καθησυχάσω ότι δε θα είσαστε μόνοι σας σε αυτή τη διαδρομή, κανείς δεν μπορεί να το πράξει μόνος του στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Άρα λοιπόν, εμείς θα είμαστε δίπλα σας.

Αγαπητοί φίλοι,

Η Κύπρος τα τελευταία δύο χρόνια έχει περάσει μέσα από το πρόγραμμα οικονομικής αναπροσαρμογής, το οποίο έχει απαιτήσει πάρα πολλές προσπάθειες, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές. Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω γι' αυτές σας τις προσπάθειες, για τη δέσμευση των πολιτικών ηγετών σας για την εφαρμογή του προγράμματος, του οποίου τα αποτελέσματα είναι ορατά σήμερα. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ο οποίος δεν ήταν καθόλου εύκολο πράγμα, σταθεροποιείται, αυξάνεται η εμπιστοσύνη και η οικονομία τα πάει πολύ καλύτερα. Σαφώς, παραμένουν προκλήσεις, όμως οι ευκαιρίες θα βρίσκονται εκεί.

Η πρώτη απόφαση η οποία λήφθηκε από το Eurogroup ήταν λανθασμένη και δεν ήμουν παρών. Αλλά, όταν λέω ότι θαυμάζω τους Κυπρίους, θαυμάζω όλα τα εμπλεκόμενα μέρη της κυπριακής κοινωνίας, θα ήθελα να πω με αυτό ότι δεν αγνώω πόσο υψηλό ήταν το τίμημα το οποίο ζητήθηκε να πληρώσουν οι Κύπριοι. Ωστόσο, έχουν γίνει τα πράγματα με τον ορθό τρόπο και τα πρώτα αποτελέσματα είναι σήμερα ορατά. Θαυμάζω αυτή τη χώρα, επειδή το έχει καταφέρει αυτό.

Το σχέδιο επενδύσεων το οποίο έχει υιοθετηθεί από την επιτροπή μου είναι μία ευκαιρία. Το ούτω καλούμενο "Σχέδιο Juncker" δεν το ονόμασα εγώ έτσι, αλλά αυτοί που ήλπιζαν ότι θα ήταν απόλυτη αποτυχία. Όμως δεν είναι καθόλου αποτυχία. Είναι μεγάλη ευκαιρία για όλες τις χώρες μας, για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει ανακοινώσει ειδικά μέτρα στον τουριστικό τομέα, τα οποία θα μπορούσαν να πάρουν κονδύλια από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και όλες οι δομές πρέπει να δημιουργηθούν μέχρι το φθινόπωρο. Εύχομαι ότι θα εφαρμοστούν αυτά τα μέτρα. Και εύχομαι και είμαι πεπεισμένος ότι η Κύπρος θα μπορέσει να επωφεληθεί απ' αυτή την πρωτοβουλία, προκειμένου να λάβουν χώρα οι απαραίτητες επενδύσεις και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ανάπτυξης η οποία χρειάζεται.

Πραγματικά, εγώ πιστεύω στην εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών. Είμαι πεπεισμένος γι' αυτό. Αλλά επιμένω πως, όπως το έχουμε πράξει και πρόσφατα, για την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών δεν είναι αυτό επαρκές, προκειμένου να επιτύχουμε την ανάπτυξη. Χρειαζόμαστε επενδύσεις. Αυτό είναι που λείπει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι επενδύσεις! Γι' αυτό λοιπόν και το σχέδιό μου να δώσουμε μία νέα ώθηση στις επενδύσεις και αυτό να οδηγήσει στην ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Οι επενδύσεις είναι τόσο απαραίτητες όσο και η εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών.

Κυρίες και κύριοι,

Για την Κύπρο η επίλυση του ούτω καλούμενου κυπριακού προβλήματος θα μπορούσε να είναι μια νέα αρχή, η αφετηρία μιας νέας φάσης. Γνωρίζω ότι αυτό το έργο είναι πάρα πολύ δύσκολο, όμως το όφελος θα είναι τεράστιο. Η Κύπρος, η οποία θα θεραπευτεί από τη διαίρεσή της, θα μπορέσει να πραγματώσει τις δυνατότητές της ως πόλος σταθερότητας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μία Κύπρος, η οποία θα βρίσκεται σε αρμονία με τον εαυτό της και θα μπορεί να συμβάλει πλήρως στον κόσμο. Και βεβαίως αυτό θα το καλωσορίσει ολόκληρος ο κόσμος.

Οι δύο ηγέτες, φρονώ, βρίσκονται στην ορθή κατεύθυνση. Τους έχω εμπιστοσύνη. Έχω εμπιστοσύνη, διότι είναι οι μόνοι άντρες οι οποίοι γνωρίζουν αυτό το οποίο θα έπρεπε να είχε γίνει στο παρελθόν. Δεν

πρέπει να πιστεύετε ότι αυτοί οι οποίοι θα έρθουν μετά από τη δικιά μας γενιά θα μπορέσουν να το πράξουν αυτό. Γι' αυτό λοιπόν εγώ εμπιστεύομαι τους δύο ηγέτες. Θα ήθελα να σας καλέσω όλους να τους εμπιστευτείτε, να τους βοηθήσετε, γιατί θα είναι δύσκολο γι' αυτούς, εάν δεν τους υποστηρίξει η ίδια η κοινωνία. Αυτή είναι η στιγμή όπου πρέπει να παραμερίσουμε τους πολιτικούς εγωισμούς μας. Είναι πάρα πολύ εύκολο βεβαίως για μένα να πω, ας πούμε, ξεχάστε το παρελθόν, όμως θα πρέπει να το πω. Πρέπει να κοιτάμε προς το μέλλον. Και πρέπει να έχετε κατά νουν το μέλλον, διότι, κυρίες και κύριοι, είσαστε εκλεγμένα μέλη της Κυπριακής Δημοκρατίας και έχετε αυτή τη δυνατότητα. Πράξτε το!

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό έχει ολοκληρωθεί η σημερινή συνεδρία του σώματος.

Παρακαλώ όλους να παραμείνετε στις θέσεις σας, μέχρις ότου αποχωρήσει ο τιμώμενος φιλοξενούμενός μας, καθώς και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 12.33 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Μαππουριδής Ρίκκος
Αντωνίου Αντώνης	Μαυριδής Μάριος
Βαρνάβα Γιώργος	Μαυρονικόλα Ρούλα
Γαβριήλ Γιαννάκης	Μέσης Χρίστος
Γεωργίου Γεώργιος	Μισός Αριστοτέλης
Γεωργίου Γιώργος	Μιχαηλίδης Ανδρέας
Δαμιανού Άριστος	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Μισιαούλη Στέλλα	Νικολαΐδης Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Νουρής Νίκος
Ευαγόρου Σταύρος	Παπαγεωργίου Πάμπος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Θεμιστοκλέους Ανδρέας	Περδίκης Γιώργος
Καρογιάν Μάριος	Προδρόμου Πρόδρομος
Καυκαλιάς Αντρέας	Προκοπίου Γεώργιος
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Σαμψών Σωτήρης
Κουλίας Ζαχαρίας	Σαρίκας Φειδίας
Κουτσού Νίκος	Σταυριανός Πανίκκος
Κυπριανού Ανδρέας	Συλλούρης Δημήτρης
Κυπριανού Άντρος	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κυριακίδου Αθηνά	Τορναρίτης Νίκος
Κυριακού Μαρία	Φακοντής Αντρέας
Κωνσταντίνου Κώστας	Φυττής Σοφοκλής
Κωνσταντίνου Νεόφυτος	Χαμπουλλάς Ευγένιος
Κώστα Κώστας	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Λουκαΐδης Γιώργος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Χατζηρούσος Αντώνης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσφώνηση του Προέδρου της Βουλής και αντιφώνηση του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jean-Claude Juncker στα πλαίσια ειδικής συνεδρίας της Βουλής.

Τιμή: €3,50